

Provosert abort blant kvinner med fremmedkulturell bakgrunn i Oslo

Medisin
og vitenskap

Bakgrunn. Et klinisk inntrykk er at mange av de abortsøkende kvinnene i Oslo har fremmedkulturell bakgrunn. Målet med studien var å studere om kvinner med fremmedkulturell bakgrunn er overrepresentert blant de abortsøkende. Til sammenlikning ble også andelen fremmedkulturelle blant de fødende i Oslo studert.

Materiale og metode. Studiepopulasjonen var alle kvinner i alderen 16–50 år bosatt i Oslo i 1999. Data om antall kvinner i hver aldersgruppe etter etnisk bakgrunn blant kvinner generelt og blant fødende kvinner ble hentet fra Oslo kommunes statistiske kontor. Data om alder og etnisk bakgrunn blant abortsøkende kvinner ble hentet fra pasientjournaler ved Ullevål universitetssykehus i løpet av en firemånedersperiode.

Resultater. 24,5 % av alle abortsøkende (262/1 069) og 15,5 % (20 637/132 843) av den kvinnelige befolkningen hadde fremmedkulturell bakgrunn (forhold mellom andelene 1,6, $p < 0,05$ khikvadrattest). De fremmedkulturelle var overrepresentert i alle aldersgrupper av abortsøkende kvinner, men mest uttalt i aldersgruppene > 35 år. De fremmedkulturelle var også overrepresentert i alle aldersgrupper av fødende kvinner, mest uttalt blant de yngste. Halvparten av de fødende kvinnene < 25 år var fremmedkulturelle.

Fortolkning. Fremmedkulturelle kvinner har hyppigere forekomst av provosert abort.

Uønskede svangerskap er et stort folkehelseproblem. I Norge utføres rundt 15 000 provoserte aborter årlig (1). For å kunne forebygge uønskede svangerskap og dermed provoserte aborter er det viktig å identifisere kvinner med økt risiko.

I Norge er selvbestemt abort innen utgangen av 12. svangerskapsuke hjemlet i abortloven av 1978 (2). Nasjonale strategier for forebygging av uønskede svangerskap og abort er utarbeidet (3). Disse strategiene har i liten grad vært konsentrert om kvinner i Norge med fremmedkulturell bakgrunn, dvs. kvinner fra land utenfor Vest-Europa, USA og Australia.

En økende andel av kvinner i fertil alder i

Anne Eskild

anne.eskild@ulleval.no

Linda Bjørk Helgadottir

Fridtjof Jerve

Erik Qvigstad

Sverre Stray-Pedersen †

Kvinneresenteret

Ullevål universitetssykehus

0407 Oslo

Åse Løset

Avdeling for plan og analyse

Oslo kommune

Rådhuset

0037 Oslo

Eskild A, Helgadottir LB, Jerve F, Qvigstad E, Stray-Pedersen S †, Løset Å.

Induced abortion among non-Western immigrant women in Oslo, Norway.

Tidsskr Nor Lægeforen 2002; 122: 1355–7

Background. A large proportion of women requesting induced abortion in Oslo, Norway are of non-Western origin. The aim of this study was to investigate whether non-Western immigrant women are over-represented among women requesting induced abortion. For comparative purposes the proportion of non-Western women with deliveries was also assessed.

Material and methods. Included in the study were all women 16–50 years of age, living in Oslo in 1999. Age specific data on the number of female residents and the number of women with deliveries according to immigrant status were obtained from the City of Oslo's Statistical Office. Information on the number of induced abortions according to age and immigrant status was obtained from the medical records of all women requesting induced abortion in Oslo during a four-months period.

Results. 25 % of all women requesting induced abortion (262/1 069) and 15.5 % (20,637/132,843) of the general population were non-Western (ratio between proportions = 1.6, $p < 0.05$ chi square test). Non-Western women were over-represented in all age groups of women requesting induced abortion; this was most pronounced in the age groups > 35 years. Non-Western women were also over-represented in all age groups of women who had delivery. Half of all deliveries in women < 25 years were among non-Western women.

Interpretation. Non-Western immigrant women seem to represent a risk group for induced abortion.

Oslo er første- og annengenerasjons innvandrere fra slike land. Det har vært lite forskning om innvandrere som en mulig risikogruppe for provosert abort i Norge og andre vestlige land. Gjennom litteratursøk i Medline for årene 1967–2001 har vi funnet få publikasjoner hvor dette er omtalt (søkerordene: «induced abortion and immigra-

Tabell 1 Andeler (%) av kvinner med fremmedkulturell bakgrunn i 1999 blant den generelle kvinnelige befolkningen i Oslo i aldersgruppen 16–50 år samt blant fødende og abortsøkende kvinner. Antall i parentes

Alder	Generelle befolkning	Fødende	Forhold mellom andelene ¹		Forhold mellom andelene ³
			Abortsøkende ²		
16–19	25,2 (2 167/8 610)	48,6 (36/74)	1,9 ⁴	35,7 (30/84)	1,4
20–24	19,3 (3 208/16 615)	51,7 (437/844)	2,7 ⁴	22,6 (64/282)	1,2
25–29	13,9 (3 948/28 306)	26,4 (652/2 462)	1,9 ⁴	20,9 (63/301)	1,5 ⁴
30–34	15,2 (3 869/25 463)	17,8 (518/2 918)	1,2	25,1 (52/207)	1,6 ⁴
35–39	15,6 (3 155/20 286)	18,3 (230/1 258)	1,2	27,8 (37/133)	1,8 ⁴
≥ 40	13,8 (4 290/33 563)	18,0 (48/266)	1,3	25,8 (16/62)	1,9 ⁴
Totalt	15,5 (20 637/132 843)	24,6 (1 921/7 822)	1,6⁴	24,5 (262/1 069)	1,6⁴

¹ Andel fremmedkulturelle blant de fødende/andel fremmedkulturelle i den generelle befolkningen

² Tallene er hentet fra Ullevål universitetssykehus desember 1999 til og med mars 2000

³ Andel fremmedkulturelle blant de abortsøkende/andel fremmedkulturelle i den generelle befolkningen

⁴ P < 0,05, khikvadrattest

tion», «induced abortion and ethnicity», «induced abortion and risk factors») (4, 5). En svensk studie viste høy forekomst av abort i bydeler der det bodde mange fremmedkulturelle innvandrere (4). Det er kjent at kvinner med fremmedkulturell bakgrunn får flere barn enn norske kvinner (1, 6).

Etter at gynekologisk avdeling ved Aker sykehus og Ullevål sykehus ble slått sammen, 1.12. 1999, er nesten alle provoserte aborter hos kvinner bosatt i Oslo blitt utført på Kvinnesenteret ved Ullevål universitetssykehus. Vårt kliniske inntrykk var at svært mange abortsøkende kvinner snakket dårlig norsk og var fra land utenfor Vest-Europa, USA og Australia.

Denne studiens mål var derfor å finne ut hvor stor andel av de abortsøkende ved Ullevål universitetssykehus som var fremmedkulturelle sammenliknet med andelen fremmedkulturelle i den generelle befolkningen av kvinner i alderen 16–50 år i Oslo. Til sammenlikning ønsket vi å presentere andelen fremmedkulturelle blant de fødende kvinnene i Oslo.

Materiale og metode

Studiepopulasjon

Studiepopulasjonen var alle kvinner mellom 16 og 50 år bosatt i Oslo i 1999. I alt var det 132 843 kvinner i denne aldersgruppen i Oslo per 31.12. 1999. 20 637 kvinner (15,5 %) hadde fremmedkulturell bakgrunn. De største gruppene var første- eller annen-generasjons innvandrere fra Pakistan (22 %, 4 492 kvinner), det tidligere Jugoslavia (7 %, 1 466 kvinner), Sri Lanka (6 %, 1 315 kvinner), Tyrkia (6 %, 1 189 kvinner) og fra Vietnam (6 %, 1 216 kvinner). Opplysninger om antall kvinner i hver aldersgruppe etter etnisk bakgrunn ble hentet fra Statistisk kontor for Oslo kommune (7).

Kvinnene ble kategorisert etter etnisk bakgrunn som følger:

- Vestlige kvinner inkluderte kvinner fra nordiske land (Norge, Sverige, Danmark, Finland eller Island) eller andre vestlige

land (EU, Sveits, USA, Canada, New Zealand eller Australia).

- Fremmedkulturelle kvinner inkluderte kvinner som selv var født eller hvor begge foreldrene var født i et annet land enn de landene som er nevnt ovenfor.

Fødende kvinner

Informasjon om antall fødende kvinner i 1999 etter etnisk bakgrunn og alder ble hentet fra Statistisk kontor for Oslo (7).

Abortsøkende kvinner

Informasjon om antall abortsøkende kvinner etter etnisk bakgrunn ble gjort på grunnlag av pasientens navn. Navnene ble kategorisert som: norske/nordiske, navn fra andre vestlige land, fremmedkulturelle eller ikke-klassifiserbare. I dataanalysen ble kategoriene gruppert som vestlig eller fremmedkulturell. Kategoriseringen av navn ble gjort retrospektivt på grunnlag av det manuelle pasientarkivet for perioden 1.12. 1999 til og med 31.3. 2000 av en av forfatterene (LBH). Informasjon om nasjonalitet eller etnisk bakgrunn innsamles ikke rutinemessig, verken i de standardiserte journalene for abortsøkende kvinner (IK-1143) eller i journalen for øvrig.

Statistisk metode

Forskjeller i andelen fremmedkulturelle blant abortsøkende og fødende kvinner sammenliknet med andelen fremmedkulturelle i den generelle kvinnelige befolkningen ble testet med khikvadrattest.

Resultater

Abortsøkende kvinner

I alt var det 1 088 kvinner abortsøkende kvinner ved Ullevål universitetssykehus i perioden desember 1999 til og med mars 2000. For 19 kvinner (2 %) var navnet ikke klassifiserbart som enten vestlig eller fremmedkulturelt. Av de 1 069 kvinnene som ble inkludert i de videre analysene, var det 262 fremmedkulturelle (24,5 %). Av de 807

vestlige kvinnene var det 753 (93 %) norske/nordiske. Fremmedkulturelle kvinner var overrepresentert blant de abortsøkende. De utgjorde 24,5 % (262/1 069), men bare 15,5 % av den kvinnelige befolkningen (forhold mellom andelene = 1,6, p < 0,05 khikvadrattest) (tab 1). Bortsett fra i gruppen < 20 år var tendensen en økende grad av overrepresentasjon av fremmedkulturelle kvinner med økende alder. I aldersgruppen ≥ 40 år utgjorde de fremmedkulturelle 25,8 % av de abortsøkende og 13,8 % av den kvinnelige befolkningen (forhold mellom andelene 1,9, p < 0,05 khikvadrattest).

Fødende kvinner

Totalt var det 7 822 fødsler i Oslo i 1999. Av disse var 1 921 (24,6 %) blant fremmedkulturelle kvinner (tab 1). Det er særlig i aldersgruppene < 30 år at fremmedkulturelle kvinner var overrepresentert. De utgjorde 17,4 % av den kvinnelige befolkningen, men 33,2 % av de fødende i aldersgruppene < 30 år (forhold mellom andelene = 1,9, p < 0,05, khikvadrattest). De fremmedkulturelle kvinnene utgjorde halvparten av de fødende under 25 år.

Forhold mellom induserte aborter og fødsler

Tabell 1 gir også informasjon om forekomst av fødsler sammenliknet med provoserte aborter i de ulike aldersgruppene. I aldersgruppen < 20 år var det omtrent like mange abortsøkende kvinner i løpet av fire måneder som det var fødsler i løpet av ett år. Disse tallene tyder på at flesteparten av påbegynte svangerskap ender i provosert abort i denne aldersgruppen, både blant ikke-vestlige og blant vestlige ungdommer. I aldersgruppen 20–24 år ser dette ut til å gjelde bare for vestlige kvinner. Blant de vestlige kvinnene i alderen 20–24 år var det 218 abortsøkende i løpet av fire måneder og 407 fødende i løpet av et år. Totalt sett var forholdet mellom aborter og fødsler likt blant vestlige og ikke-vestlige kvinner. Dette tyder på at en like stor andel av påbegynte svangerskap ender i provosert abort i de to gruppene.

Diskusjon

Forekomsten av både aborter og fødsler var høyere blant kvinner med fremmedkulturell bakgrunn enn blant vestlige kvinner i Oslo i alle aldersgrupper.

Feilkider

Klassifikasjonen av fremmedkulturell bakgrunn blant de abortsøkende var basert på at de hadde et fremmedlydende navn. Nordiske navn er som regel veldig forskjellige fra navn fra Pakistan og de andre landene som flesteparten av de fremmedkulturelle kvinnene i Norge kommer fra. Det kan likevel ha skjedd en feilklassifisering av navn, for eksempel ved at annengenerasjons innvandrere har nordiske navn eller på grunn av skifte av etternavn ved ekteskapsinngåelse. I studiens definisjon av fremmedkulturell

skulle både for- og etternavn være fremmedlydende. Dette kan ha redusert forekomsten av feilklassifikasjon, men også økt antallet ikke-klassifiserbare kvinner fordi de hadde et norsk fornavn og et fremmedlydende etternavn etter omvendt. Fremmedkulturelle kvinner med engelsk eller spansk navn kan ha blitt feilklassifisert som vestlige. Det er liten grunn til å tro at dette er en viktig feilkilde. Andelen kvinner som ble kodet som vestlige, men ikke-nordiske, var den samme som i den generelle befolkningen (5%).

Vår studie omfatter en begrenset tidsperiode og inkluderer relativt få abortsøkende kvinner, særlig i de eldste og yngste aldersgruppene. Studien må betraktes som en pilotstudie. Vi finner det likevel verdt å rapportere resultatene siden de kan gi grunnlag for videre studier av faktorer som påvirker abortforekomsten.

Abortregisteret i Norge er ikke personidentifiserbart og gir bare informasjon om antall aborter etter alder og fylke (1). Dette registeret gir derfor utilstrekkelig grunnlag for å identifisere grupper med høy forekomst av provosert abort, noe som er nødvendig kunnskap for målretting av forebyggende tiltak.

Talking

Våre resultater tyder på at fremmedkulturelle kvinner oftere blir gravide enn vestlige kvinner. Dette kan skyldes at de har hyppigere samleie eller i mindre grad bruker prevensjon. Slik atferd kan være knyttet til etnisk eller religiøs tilhørighet, men også til utdanning, kunnskap og inntekt. En utdyping av mulige årsaker til forskjeller i reproduksjonsmønster er utenfor denne artikkelens hensikt.

Konklusjon

Kvinner med fremmedkulturell bakgrunn er overrepresentert både blant abortsøkende og fødende kvinner i Oslo. Den store andelen medfører språklige og kulturelle utfordringer i den forebyggende og kurative helsetjenesten. Dette har i liten grad vært erkjent.

Litteratur

1. www.ssb.no
2. Lov av 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsavbrudd med endringer i lov av 16. juni 1978 (abortloven).
3. Forebygging av uønskt svangerskap og abort, 1999–2003. Oslo: Sosial og helsedepartementet, 1999.
4. Söderberg H, Anderson C, Janzon L, Sjöberg NO. Sociodemographic characteristics of women seeking an induced abortion. *Acta Obstet Gynecol Scand* 1993; 72: 365–8.
5. Cwikel J, Rozentsweig A, Sofer T, Ben-Tal T, Scharfzman P. Past and present contraceptive behavior of new Soviet immigrant women in Israel. *Public Health Review* 1994; 22: 39–46.
6. Lappegaard T. Mellom to kulturer. Frukthetsmønstre blant innvandrerkvinner i Norge. Rapport 2000/25. Oslo: Statistisk sentralbyrå, 2000.
7. Oslo-statistikken: innvandrerbefolkningen i bydelene per 01.01.2000. Oslo: Avdeling for plan og analyse, Oslo kommune, 2001.

○